

Školský klub detí pri ZŠ s MŠ Rozhanovce,
SNP 121, 044 42 Rozhanovce

Výchovný program

**S úsmevom za
poznáním**

Pečiatka školy

Podpis riaditeľa školy

Obsah:

Názov programu: **S úsmevom za poznaním**

Úvod

1. Ciele a poslanie a výchovy
2. Formy výchovy a vzdelávania
3. Výchovný jazyk
4. Tematické oblasti výchovy
 - 4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy
 - 4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami
 - 4.1.2 Sebarozvoj a svet práce
 - 4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda
 - 4.1.4 Spoločnosť a príroda
 - 4.1.5 Kultúra a umenie

ÚVOD

Školský klub detí je súčasťou školy, ktorá zabezpečuje pre deti, plniace si povinnú školskú dochádzku na základnej škole, činnosť podľa výchovného programu školského zariadenia zameranú na prípravu na vyučovanie, záujmovú činnosť, na oddych v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin.

Na našej škole ma významné miesto. ŠKD navštevujú deti 1. – 4. ročníka z Rozhanoviec a okolitých dedín. Činnosti sa uskutočňujú v 5. heterogénnych oddeleniach v priestoroch tried 1.- 4. ročníka. ŠKD na záujmovú činnosť využíva počítačové učebne, školskú knižnicu, telocvičňu, multifunkčné ihrisko a školský areál. Vo výchove a vzdelávaní kladieme dôraz na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa, permanentnú humanizáciu výchovy, na rozvoj kľúčových kompetencií, vedomostí, zručností a schopností detí získaných na vzdelávaní v základnej škole. Preferujeme rozvoj samostatnosti a zodpovednosti za prípravu na vyučovanie, aj za svoje konanie, aktívne využívanie voľného času a zmysluplný i všestranný rozvoj osobnosti. Režim dňa v ŠKD zohľadňuje striedanie činností, pričom rešpektuje najmä potreby detí, a to najmä oddych, relaxáciu, osobnostný rozvoj, uspokojovanie záujmov a pokoj pri písaní školských úloh.

Školský klub detí poskytuje žiakom široké spektrum využitia voľného času s prihliadnutím na ich vek a schopnosti. Činnosť v ŠKD je nenáročná, záujmová činnosť zameraná na prípravu na vyučovanie a na uspokojovanie a rozvíjanie záujmov žiakov v čase mimo vyučovania v týchto oblastiach výchovy: Ideálom výchovy a vzdelávania by mal byť dobrý (čestný, morálny, charakterný), múdry (vzdelaný, tvorivý), aktívny (samostatný, pracovitý, iniciatívny), šťastný (vyrovnaný, zdravý) a zodpovedný (v konaní voči sebe, ľuďom, životnému prostrediu) človek. (Milénium, 2002). Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerujeme k príprave detí na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy.

Naším cieľom je pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu. Dôležité je, aby sme formovali u detí tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie, a taktiež, aby deti nadobudli radosť z nadobudnutých poznatkov.

1. Ciele a poslanie výchovy

Poslaním školského klubu detí je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom klube detí sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno-vzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a napĺňať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie,
- vytvárať podmienky na individuálnu podporu všetkých detí v školských zariadeniach a zároveň zabezpečiť rovnosť príležitostí, rešpektovanie výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobností detí alebo účastníkov výchovy a vzdelávania a podporovať ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností,

- podporovať povedomie o schopnostiach a prínose osôb so zdravotným postihnutím. Deťom so zdravotným znevýhodnením umožniť v čase mimo vyučovania, používanie kompenzačných a iných pomôcok a poskytovať im primerané úpravy v súlade s ich individuálnymi špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- monitorovať a odhaľovať u detí negatívne javy v správaní a príznaky šikanovania využívaním rôznorodých diagnostických nástrojov; odhaľovať zdroje rizikového správania a sociálno-patologických javov a uplatňovať účinné prostriedky na ich elimináciu,
- informovať bezodkladne zákonných zástupcov o nevhodnom správaní sa detí,
- venovať zvýšenú pozornosť budovaniu pozitívnej klímy v oddeleniach ŠKD ako prevenciu šikanovania a iného rizikového správania sa detí v čase mimo vyučovania,
- vytvárať v oddeleniach ŠKD bezpečné prostredie, ktoré podporuje účasť a spoluprácu,
- zapájať deti do aktivít a programov, ktoré napomáhajú výchove k zdravému životnému štýlu a k ochrane fyzického, duševného a emočného zdravia,
- zapájať sa do projektov, programov a súťaží s environmentálnym zameraním,
- klásť dôraz na implementáciu hodnotovej výchovy do všetkých zložiek výchovno-vzdelávacieho procesu.
- rozprávať sa so žiakmi o ich voľnom čase a o ich záujmoch, dávať im návrhy a usmerniť ich, ako sa môžu zapojiť do jednotlivých aktivít, príp. kde môžu nájsť informácie, ktoré ich zaujímajú.

2. Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa organizuje ako denná forma.

Výchovno-vzdelávacia činnosť školského klubu detí sa organizuje ako:

- a) pravidelná činnosť zameraná na prípravu na školské vyučovanie,
- b) pravidelná záujmová činnosť na uspokojovanie a rozvíjanie individuálnych potrieb detí,
- c) príležitostná činnosť najmä formou podujatí, súťaží, exkurzií a pohybových aktivít.

3. Výchovný jazyk

Výchovno – vzdelávacia činnosť v ŠKD je vykonávaná v štátnom jazyku.

4. Tematické oblasti výchovy

Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy.

Tematické oblasti výchovy sú:

1. Komunikácia a práca s informáciami
2. Sebarozvoj a svet práce
3. Zdravie a subjektívna pohoda
4. Spoločnosť a príroda
5. Kultúra a umenie

Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania. Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania. V tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami sú integrované dve vzdelávacie oblasti: Jazyk a komunikácia a oblasť Matematika a práca s informáciami. Tematická oblasť výchovy Sebarozvoj a svet práce je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Človek a svet práce. Tematická oblasť výchovy Zdravie a subjektívna pohoda súvisí so vzdelávacou oblasťou Zdravie a pohyb. V tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda sú integrované dve vzdelávacie oblasti – Človek a spoločnosť a Človek a príroda. Tematická oblasť výchovy Kultúra a umenie je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra

Ciele tematických oblastí výchovy sú prispôsobené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciacia a i.). V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom klube detí v reálnej pedagogickej praxi. Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené. Napĺňaním cieľov tematických oblastí výchovy sa školské kluby detí plnohodnotne podieľajú na intrapersonálnom i interpersonálnom rozvoji detí a ich príprave na život. Tematické oblasti výchovy je možné implementovať v rámci všetkých druhov činností, s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin. V školskom klube detí sa realizujú najmä oddychová a rekreačná činnosť, záujmová činnosť a príprava na vyučovanie.

4.1. Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

- Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy.
- Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti.
- Kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detegovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií.
- Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

Ciele tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami

1. Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
2. Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.
3. Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.
4. Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.
5. Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).
6. Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.
7. Osvojovať si komunikačnú etiku.
8. Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu.

4.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

- Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba.
- Sebadôvera, sebapoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam.
- Manažment času (angl. time management), sebadisciplína, pevná vôľa. Budovanie „mojej značky“ – seba.
- Mäkké zručnosti (angl. soft skills) – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia.
- Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

Ciele tematickej oblasti výchovy Sebarozvoj a svet práce

1. Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
2. Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
3. Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
4. Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5. Využívať vlastné záujmy na podporu sebarealizácie a voľby povolania.
6. Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
7. Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.
8. Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

- Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa.
- Motivácia, aspirácie, túžby.
- Postoje, názory.
- Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako časť rastu, života.
- Subjektívna pohoda (angl. wellbeing) ako schopnosť bytia bez strachu, úzkosti, nežit' v obrane.
- Pocit šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť.
- Pocit spokojnosti – zmysel života.
- Skutočný život a virtuálna realita.

Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna pohoda

1. Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy.
2. Dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia školského vyučovania pohybovými aktivitami.
3. Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.
4. Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu.
5. Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.

6. Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.

7. Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.

8. Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a aplikáciu zásad slušného správania v praxi.

9. Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebapoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.

10. Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.

11. Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

4.1.4 Spoločnosť a príroda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

- Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti.
- Ľudské práva.
- Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny.
- Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu.
- Medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita.
- Trvalo udržateľný rozvoj. Planéta Zem.
- Vesmír.
- Globálne problémy ľudstva.

Ciele tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda

1. Utvrďovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.
2. Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.
3. Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami).
4. Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami.
5. Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
6. Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
7. Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

4.1.5 Kultúra a umenie

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

- Kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje.
- Rozmanitosť a vplyv iných kultúr.
- Národná hrdosť, vlastenectvo.
- Slovensko – moja krajina.
- Náboženstvá.
- Národnostné menšiny.
- Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické.
- Sebavyjadrenie cez umenie.

Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie

1. Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety speváckej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
2. Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.
3. Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebavyjadrenie, originálne reflexie skutočnosti, schopnosti kritického čítania a interpretácie.
4. Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia.
5. Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
6. Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetického činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
7. Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky.